

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 511036

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Andrzej Januszewski

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

Cel zajęć: Umożliwienie studentom zgromadzenia i poszerzenia wiedzy na temat różnych form pracy instytucjonalnej, grupowej oraz indywidualnej z pacjentami o różnych profilach zaburzeń osobowości (aktualne przykłady ICD i DSM)

- C1. Znaczenie resocjalizacji w postępowaniu psychologiczno-pedagogicznym z nieletnimi i dorosłymi, z uwzględnieniem różnych grup ryzyka.
- C 2. Przekazanie wiedzy dotyczącej ustawowych przesłanek kierowania spraw do prawnych uregulowań dotyczących postępowania resocjalizacyjnego.
- C 3. Zapoznanie z poszczególnymi etapami procedur resocjalizacji w sprawach karnych i nieletnich z uwagi na profil zaburzeń osobowości.
- C 4. Zapoznanie z dokumentacją dotyczącą postępowania resocjalizacyjnego.

Wymagania wstępne:

- znajomość podstaw w zakresie:
- (a) psychologii ogólnej,
 - (b) psychologii rozwoju człowieka,
 - (c) teorii osobowości,
 - (d) psychologii zdrowia,
 - (e) psychologii klinicznej,
 - (f) psychologii resocjalizacji

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA:

- K_W05 - Ma pogłębioną wiedzę: nt. rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój;
- K_W06 - dotyczącą społeczno-kulturowych podstaw zachowania człowieka i znaczenia relacji społecznych, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego;
- K_W11 - różnych form patologii społecznych i zachowań ryzykownych oraz możliwości oddziaływań psychoprophylaktycznych

UMIĘTNOŚCI:

- K_U06 - Wskazuje i proponuje kierunki sposoby podnoszenia jakości życia jednostki, optymalizacji funkcjonowania grup społecznych i organizacji oraz opracowania interwencji pomocowych;
- K_U07 - umie opracować propozycje oddziaływań ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań

KOMPETENCJE:

- K_K04 - Ma świadomość znaczenia: sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania we wszystkich obszarach życia, posiada przekonanie o potrzebie wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych;
- K_K09 - dbałości o zdrowie psychiczne i somatyczne, identyfikując możliwe zagrożenia w tych aspektach

Ponadto:

- Potrafi identyfikować rodzaje więzi społecznych, różnicując optymalne od patologizujących rozwój osobisty
- Potrafi umiejętnie zastosować modele resocjalizacji, adekwatnie do specyfiki przypadku
- Umie wybierać, modyfikować i stosować procedury resocjalizacyjne.

Opis zajęć: Resocjalizacja osób z zaburzeniami osobowości (PWJŻ) (konwersatorium)

Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru prowadzenia postępowania resocjalizacyjnego.

Metody dydaktyczne:

Konwersatorium prowadzone jest z wykorzystaniem metod aktywizujących, z prezentacją slajdów, filmów naukowych i opracowań teoretyczno-empirycznych przedstawionych w klasycznych programach (mp Power Point, Word).

Zaplecze techniczne: projektor multimedialny klasy HD z opcją audio, komputer z oprogramowaniem do prezentacji.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

- Od uczestników konwersatorium oczekiwane jest czynne uczestnictwo w zajęciach; ćwiczenie umiejętności podejmowania kwestii merytorycznych w omawianych tematach (dyskusja, zarzuty, obrona, propozycje).
- Po każdym wystąpieniu odbywa się dyskusja, której celem jest przeanalizowanie przedstawionej treści i formy prezentacji oraz sformułowanie sugestii optymalizacyjnych

1. Każdy student zaangażowany jest w przygotowanie dwóch tematów (prezentacji) w zespołach 2 (3 max) osobowych
2. Prezentacja/e (materiał teoret./empir.: pojęcia, teoria, podziały, akty prawne itp., badania 40-50 minut; dyskusja + ocena prezentacji (całego zespołu) przez każdego uczestnika konwersatorium.
3. Autorzy prezentacji udostępniają referowany materiał w formie elektronicznej (wszystkim uczestnikom konwersatorium; w terminie do dwóch tygodni po prezentacji).
4. Załącznikiem do każdej prezentacji jest sprawozdanie sporządzone przez sekretarza (osoba spoza referującego zespołu, wcześniej wybrana przez zespół; sekretarz organizuje ocenę wystąpień, włączając wyliczone średnie arytmetyczne do sprawozdania; sprawozdanie zostaje przesłane do prowadzącego zajęcia w terminie do dwóch tygodni po prezentacji).
5. Za poprawnie przygotowane sprawozdanie sekretarz może otrzymać gratyfikację do oceny na zaliczenie (+0,5).
6. Od uczestników konwersatorium oczekiwane jest czynne uczestnictwo w zajęciach; ćwiczenie umiejętności w prowadzeniu dyskusji, rozmów, wywiadów, analiz, którego celem jest przeanalizowanie przedstawionej treści i formy prezentacji oraz sformułowanie sugestii optymalizacyjnych.
7. Za szczególnie twórczy głos w dyskusji nad referowanym tematem, na wniosek min. trzech osób na końcu danych zajęć, można otrzymać gratyfikację do oceny na zaliczenie (+0,5); nie więcej jednak niż 2 razy.
8. Trzy nieobecności na zajęciach skutkują obniżeniem oceny końcowej o 0,5; kolejne nieobecności także...
9. Można wyłonić osobę, która wypełni rolę pośrednika w elektronicznym obiegu dokumentów między członkami konwersatorium; za co można otrzymać gratyfikację do oceny na zaliczenie (+0,5); decyduje o tym wynik głosowania przeprowadzonego na końcu zajęć.
10. Na końcu zajęć uzyskane wyniki procentowe przekształcane są na oceny +/- 0,5 odchylenia standardowego w stosunku do średniej arytmetycznej dla wszystkich ocenionych wystąpień.
11. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną z dwóch ocen cząstkowych (+/- gratyfikacje i obniżenia).

Sekretarz organizuje także, przeprowadza i oblicza wyniki ankiety dotyczącej następujących kwestii:

- 1 Adekwatność merytoryczna treści w stosunku do tytułu referatu
- 2 Atrakcyjność formy przekazu (aspekt techniczny)
- 3 Poprawność językowa (szlachetność, płynność) prezentacji
- 4 Jakość merytoryczna (precyzja) przedstawionych kwestii/problemów w referacie
- 5 Wartość dodatkowa przedstawionej treści (odwołania do teorii społecznego uczenia się //lub behawioralno-poznawczej)

Treści programowe przedmiotu:

1. Historia resocjalizacji osób społecznie nieprzystosowanych
2. Patomechanizmy i konsekwencje sprzyjające tworzeniu się zaburzeń osobowości
3. Społeczne, polityczne, ekonomiczne i kulturowe uwarunkowania procesu resocjalizacji osób
4. Społeczne, moralne, ekonomiczne i zdrowotne konsekwencje/następstwa zaniechania resocjalizacji osób z zaburzeniami osobowości i społecznie nieprzystosowanych
5. Podstawy realizacji działań resocjalizacyjnych: profilaktyka, metodyka tworzenia programów profilaktycznych
6. Cele, formy działania, podstawy prawne i organizacyjne instytucji resocjalizacyjnych
7. Metody oddziaływań wykorzystywane w procesie resocjalizacji, w tym: metodyki pracy kuratora sądowego, metodyki pracy w zakładzie poprawczym, w zakładzie dla nieletnich i w innych placówkach penitencjarnych
8. Podstawy prawne i organizacyjne instytucji resocjalizacyjnych (Polska, Unia Europejska, inne kraje)
9. Praca psychologa pozwalająca na realizację zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym i kontrolnym
10. Metody oceny skuteczności oddziaływań resocjalizacyjnych
11. Planowanie i metodyka realizowania działań opiekuńczo-wychowawczo-resocjalizacyjnych w różnych warunkach organizacyjnych: opieki całkowitej, w instytucjach izolacji społecznej, w środowisku otwartym z zastosowaniem tradycyjnych i twórczych metod pracy
12. Specyfika pracy psychologa w zakładach resocjalizacji dla nieletnich
13. Cechy osobowościowe oraz umiejętności interpersonalne szczególnie istotne w procesie komunikowania się w relacji wychowawczej, resocjalizacyjnej i terapeutycznej
14. Organizacja warsztatów motywowania do zmian stosowane w przypadkach osób wymagających resocjalizacji
15. Wybrane przepisy prawa karnego i wykroczeń stosowane w przypadkach spraw resocjalizacji osób z zaburzeniami osobowości
16. Psychologiczne aspekty „Syndromu sztokholmskiego”

Literatura:

1. Hołyst, B. (2011). Wiktymologia, Warszawa: PWN.
2. Pospiszyl K. (2002). Resocjalizacja. Teoretyczne podstawy oraz przykłady programów oddziaływań, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.
3. Pytka L. (2000). Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne diagnostyczne i metodyczne, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.
4. Urban B., Stanik J. (red.) (2008). Resocjalizacja: teoria i praktyka pedagogiczna T.1, Warszawa: PWN.

Literatura uzupełniająca:

- Bartkowiec Z., Pomoc terapeutyczna nieletnim agresorom i ofiarom agresji w zakładach resocjalizacyjnych, Lublin 1996;
- Ciosek M., Psychologia sądowa i penitencjarna, Warszawa 2000;
- Jaworska A. (red.), Resocjalizacja. Zagadnienia prawne, społeczne i metodyczne, Kraków 2009;
- Konieczna Ewelina J., Arteterapia w teorii i praktyce, Kraków 2007;
- Konopczyński M., Metody twórczej resocjalizacji, Warszawa 2009;
- Machel H., Sens i bezsens pedagogiki resocjalizacyjnej - casus polski. Studium penitencjarno- pedagogiczne, Kraków 2008;
- Marczak M., Resocjalizacyjne programy penitencjarne realizowane przez służbę więzienną w Polsce, Kraków 2009;
- Pospiszyl I., Patologie społeczne, Warszawa 2008;
- Siemień Małgorzata i Tomasz, Arteterapia w edukacji i rozwoju człowieka, Wrocław 2008;
- Szulc Wita, Arteterapia. Narodziny idei, ewolucja teorii, rozwój praktyki, Poznań 2011;
- Urban B., Stanik J. (red.), Resocjalizacja: teoria i praktyka pedagogiczna T.2, Warszawa 2007;
- Wysocka E., Diagnoza w resocjalizacji. Obszary problemowe i modele rozwiązań w ujęciu psychopedagogicznym, Warszawa 2008;
- Kalinowski M., Europejskie systemy resocjalizacji nieletnich, Warszawa 1991;
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 1982 Nr 35 poz. 228);
- Makowski A., Niedostosowanie społeczne młodzieży i jej resocjalizacja, 1994;
- Rejman J., System wychowawczy zakładu penitencjarnego dla młodocianych, Rzeszów 2000;
- Szczęsny W., Zarys resocjalizacji z elementami patologii społecznej i profilaktyki, Warszawa 2003;
- Szczutowska K., Psychospołeczne problemy niedostosowania społecznego, Bydgoszcz 1993;
- Kozaczuk F. (red.), Resocjalizacja instytucjonalna, Rzeszów 2004.